

DOI: 10.26565/2786-5312-2022-96-06

УДК: 821.111'22

Л. В. Солощук

доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

e-mail: lsolo@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0003-2934-7721>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=0sKbFhMAAAAJ&hl=uk>;

RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Lyudmila-Soloshchuk>

А. О. Теняєва

студентка 2-го курсу магістратури кафедри англійської філології

та методики викладання іноземної мови факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: ashadow3124@gmail.com

Вербальні і невербальні аспекти сучасного англомовного дискурсу закоханих

Стаття зосереджена на дослідженні функціонування вербальних та невербальних компонентів комунікації в англо-мовному маритальному дискурсі у комунікативних ситуаціях «знайомство», «флірт», «зізнання в коханні», «шлюбна позиція». Аспекти комунікації суб'єктів відрізняються у залежності від типів закоханих, які було ідентифіковано на основі досліджуваного ілюстративного матеріалу: це представники романтичного, прагматичного і маніакального типів закоханих та суб'єкти кохання-гри. Встановлено, що романтичним закоханим характерна висока експресивність спілкування як на вербальному, так і невербальному рівнях; прагматичному типу закоханих притаманна відсутність креативності у вираженні почуття закоханості, послідовність та офіційність у спілкуванні; маніакальний закоханий є схильним до маніпуляцій та шантажу; суб'єкт кохання-гри під час флірту вдається до доброзичливого кепкування, жартів, гри слів, використання прізвиськ, іронічних виразів, а також невербальних компонентів комунікації для скорочення соціальної відстані у відносинах із об'єктом кохання. У статті ураховано вплив вікової складової на спілкування закоханих у передматримоніальному та матримоніальному типах дискурсу завдяки порівнянню особливостей трьох вікових груп закоханих, а саме – підлітки у віці від 13 до 19 років, дорослі люди у віці від 20 до 40 років та закохані у віці 40+. З'ясовано спільні та відмінні характеристики застосування вербальних та невербальних компонентів комунікації для означених типів мовців.

Ключові слова: *вербальний компонент комунікації, вікова складова, маритальний дискурс, матримоніальний дискурс, невербальний компонент комунікації, передматримоніальний дискурс, тип закоханого.*

1. ВСТУП

Мова має тенденцію до модифікації – наше уявлення про неї постійно еволюціонує, що зумовлює зацікавлення сучасних лінгвістів вже не найновішими поняттями мовознавства. Одним із таких понять, яке вивчається не перший десяток років, є діалогічний дискурс. На актуальність його дослідження також вплинув перехід до антропоцентричного підходу у лінгвістиці, який сприяв підвищеному інтересу до цієї теми як вітчизняних, так і іноземних спеціалістів [3, 11, 18, 19, 20, 23, 26, 32]. Ретельне вивчення англомовного діалогічного дискурсу українськими мовознавцями пояснюється не тільки важливістю ролі, що грає діалогічне мовлення у комунікації, а також їхнім прагненням до об'єднання способів аналізу різноманітних видів дискурсу.

Важливе місце у житті людини посідають родинні стосунки та романтичні відносини між чоловіком та жінкою, тому маритальний дискурс постійно привертає увагу науковців [4, 5, 7, 8, 10, 16, 27, 31]. Тим не менш, об'ємність цього типу дискурсу та його підтипів, серед яких – передматримоніальний та матримоніальний, які, у свою чергу, реалізуються у різноманітних комунікативних ситуаціях, зумовлює необхідність його подальшого дослідження.

Актуальність цієї роботи визначається її орієнтацією на антропологічну парадигму у мовознавстві. Вона зумовлена зацікавленістю сучасних лінгвістів [7, 9, 13, 14, 15, 17] у вивченні взаємодії вербальних та невербальних аспектів комунікації, рівня впливу вікової складової на їхнє використання, а також глобальним характером соціально-культурної ролі комунікації у межах маритального дискурсу. Наукова новизна дослідження полягає у вивченні функціонування та особливостей взаємодії вербальних та невербальних компонентів комунікації в англомовному маритальному дискурсі, втіленого у комунікативних ситуаціях «знайомство», «флірт», «зізнання в коханні», «шлюбна пропозиція» у межах взаємодії представників романтичного, прагматичного і маніакального типів закоханих та суб'єктів кохання-гри із урахуванням віку закоханих. Мета дослідження полягає у аналізі англомовного маритального дискурсу шляхом порівняльної характеристики вербальних та невербальних аспектів комунікації, які є притаманними низці різних типів закоханих, виділення їхніх спільних та відмінних рис згідно із заданими критеріями та з'ясування ролі вікової складової у згаданому дискурсі. Об'єктом дослідження виступають вербальні та невербальні компоненти комунікації в англомовному маритальному дискурсі закоханих. Предметом дослідження є встановлення специфіки функціонування та взаємодії вербальних та невербальних комунікативних компонентів, що застосовують суб'єкти маритального дискурсу залежно від типу закоханих та їхніх вікових особливостей. М а т е р і а л о м для аналізу слугували

122 дискурсивні фрагменти, відібрані методом суцільної вибірки з англомовної художньої літератури XIX-XI ст. та зі скриптів англомовних кінофільмів та серіалів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У мовознавстві під дискурсом розуміють низку понять, а саме: різновиди стилю та мовлення, певні види суспільної комунікації, типи та форми мовлення тощо [2]. Професор Бацевич Ф.С., зважаючи на полісемічну природу цього терміну, визначає його таким чином: «Дискурс – тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовленнєвий потік, що має різні форми вияву (усну, писемну, паралінгвальну), відбувається у межах конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками учасників; синтез когнітивних мовних і позамовних (соціальних, психічних, психологічних тощо) чинників, які визначаються конкретним колом «форм життя», залежних від тематики спілкування, має своїм результатом формування різноманітних мовленнєвих жанрів» [2, с. 138]. Представники Харківської лінгвістичної школи О.І. Морозова та І.С. Шевченко узагальнили провідні визначення дискурсу та запропонували таке визначення цього терміну: «дискурс – когнітивно-комунікативна діяльність, що протікає в умовах соціокультурного контексту, поєднує в собі лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти та виступає процесом і результатом одночасно із континуальністю та діалогічністю у якості характерних риса» [20, с. 19]. Під час характеристики нового напрямку у мовознавстві під назвою дискурсологія І.Є. Фролова наголошує на існуванні нерозривного зв'язку між мисленням людини у соціумі та її вербальними мовленнєвими діями, таким чином підтверджуючи невід'ємність когнітивної та соціальної складової будь-якого дискурсу [18]. Дискурс також включає невербальні компоненти комунікації (інтонацію, міміку, жести та рухи).

Французький філософ Ролан Барт вперше використав термін «любовний дискурс» у своїй роботі «Фрагменти мови закоханого» [1], метою якої стала ілюстрація переживань та думок суб'єктів кохання. Спостерігаючи за закоханими, вчений описав їхню первинну когнітивно-мовленнєву діяльність. Діалогічний дискурс закоханих – це дискурс, під час якого мовленнєвими діями обмінюються комуніканти-суб'єкти кохання, це процес, характерною рисою якого є високий прояв емоційності [8]. Дискурс закоханих, який ми відносимо до маритального діалогічного дискурсу, включає два етапи розвитку, які хронологічно представлені передматримоніальним та матримоніальним підтипами дискурсу. Перший відображає дошлюбну стадію стосунків (знайомство, флірт, зізнання в коханні та шлюбна пропозиція), а суб'єктами другого виступають закохані, які мають соціальні ролі чоловіка та дружини [10].

Для дискурсу закоханих характерними є спонтанність мовлення комунікантів, зосередження уваги на суб'єкті кохання, емоційність та експресивність, насиченість невербальними компонентами комунікації, серед яких провідними є постійний зоровий контакт, виражена міміка, посилена жестикуляція, емоційна забарвленість спілкування [9, 10].

Гармонійне поєднання вербальних та невербальних комунікативних компонентів є одним із головних чинників успішного комунікативного процесу. Не дивлячись на те, що головними носіями змісту традиційно вважають вербальні засоби спілкування, лише їхня єдність у використанні є запорукою ефективної комунікації. Аналіз невербальних компонентів у цьому дослідженні ґрунтується на класифікації Л.В. Солощук. Згідно з основними характеристиками невербальних компонентів, їх було об'єднано у три класи: кінесичні, проксемічні та просодичні комунікативні компоненти [14, с. 36]. Перший з них включає жести (незалежно від частини тіла) і міміку, другий – зміни розташування суб'єктів у просторі. Третій клас відрізняється тим, що вимагає не візуального сприйняття, а аудіально-го – просодичними компонентами є інтонаційне забарвлення мовлення (регістр, гучність, темп та тон голосу) [14].

Однією з провідних теоретичних моделей для дослідження феномену закоханості відносин є трикутна концепція кохання запропонована Робертом Стернбергом [33]. Він стверджує, що романтичні стосунки складаються з трьох головних компонентів: близькості, пристрасті та зобов'язання. Залежно від компонування перерахованих складових закохані можуть бути суб'єктами чотирьох типів кохання, а саме – романтичного (близькість та пристрасть), компанійського (близькість та зобов'язання), безглузлого (пристрасть та зобов'язання) та досконалого кохання, за якого усі три компоненти співіснують у гармонії. У трикутній моделі кохання значною змінною є вік. Чим старшим є закоханий, тим ближчим для нього стають такі компоненти, як близькість та зобов'язання, тоді як для закоханих молодшого віку більшу роль відіграє пристрасть. Таким чином, молоді люди схильні надавати перевагу привабливості та сексуальності, а старші за віком закохані керуються тими аспектами, що пов'язані із відданістю та надійністю [22]. Не менш відомою класифікацією типів кохання є модель Клайда та Сюзан Генрік. Їхня типізація складається з шести видів: *mania* (владне кохання), *eros* (еротичне), *storge* (дружнє), *pragma* (практичне), *ludus* (кохання-гра), та *agape* (альтруїстичне) [28, 29]. В основу цього дослідження покладено модель, запропоновану Г. А. Огарковою, де представлено п'ять типів закоханих: романтичний, прагматичний, маніакальний закоханий, суб'єкти кохання-гри та кохання-агапе [13, с. 9]. Оскільки останній тип у контексті нашого дослідження не має безпосеред-

нього відношення до маритального дискурсу, мета розглянути його у цій роботі не стояла. З огляду на суттєвий вплив вікової складової на вербальні та невербальні аспекти комунікації закоханих дослідження проводилося згідно з трьома віковими категоріями: підлітки (від 13 до 19 років), дорослі люди (від 20 до 40 років) та закохані 40+.

Найбільш маркованою у вербальному та невербальному планах виявляється комунікативна діяльність романтичного закоханого у ситуаціях зізнання в коханні та шлюбна пропозиція, оскільки її головною особливістю є ствердження ексклюзивності адресата. Таким ситуаціям притаманне висока концентрація вживання емоційно-оціночної лексики, їхніми невід'ємними характеристиками стають надзвичайна експресивність і креативність у вживанні невербальних компонентів комунікації:

(1) *He was strangely nervous ... "Julia dear, will you marry me?" "Michael!" "Not immediately, I don't mean ... I know that you can act me, off the stage, but we get on together like a house on fire, and when we do go into management, I think we'd make a pretty good team. And you know I do like you most awfully. I mean, I've never met anyone who's a patch on you." "Michael, you're so handsome. No one could refuse to marry you!" "Darling!" She got on her feet and put up her face to his. He took her in his arms and kissed her lips (8, p. 38).*

Серед вербальних компонентів, які надають вищої ефективності вираженню закоханості, потрібно відзначити емоційну структуру *I do like you* та прикметник із позитивною конотацією *dear*. Майкл також обирає конструкцію із суперлативом *most awfully*, він наголошує на неперевершеності об'єкту своєї любові у часі *Present Perfect* через заперечний займенниковий прислівник *never* (*I've never met anyone who's a patch on you*). Джулія вдало поєднує проксемічні та кінесичні комунікативні компоненти (*got on her feet and put up her face to his*), та комунікативний акт завершується поцілунком (*took her in his arms and kissed her lips*).

Для представників менш досвідчених пар перший поцілунок або зізнання в коханні проходять зазвичай із більшим переживанням та незграбністю:

(2) *She leans in, then, and pauses just in front of me ... I bridge the distance between us, and then we're kissing again — and this time it's slow, and small, and simple, but fills me with the kind of full-body warmth nothing else ever has. We pull apart, smiling like idiots, and just stare at each other for a few seconds. "We should probably, uh. Eat these before they get cold," I say, just barely managing not to stammer. "Right." Pepper unwraps hers, face still red, her fingers fumbling (7, p. 203).*

Передача інформації і емоцій через невербальні компоненти відбувається шляхом їхньої диверсифікації [15], тобто шляхом взаємодії невербальних компонентів не тільки з вербальною складовою,

але й одного з одним. Утворюються невербальні кластери, у яких кінесичні компоненти (*smiling like idiots, fingers fumbling, stare*) взаємодіють з проксемічними (*she leans in, pauses in front of me, bridge the distance between us, pull apart*). Загальна спрямованість на передачу невпевненості підлітків підтримується на просодичному рівні (*barely managing not to stammer*). Вербально хвилювання проявляється через вигук *uh* та прислівник *probably*, які свідчать про вагання хлопця.

Для закоханих з категорії 40+ характерним є вживання у мовленні маркерів невпевненості (особливо сполучника *if: ...if that's what you said. I don't know if it ends in 'ya' if it's an official I love*). Швидкість, з якою Гарі цілує жінку, а потім зізнається в коханні, його вираз обличчя (*looks like he's in pain*) демонструють, що обидва (Еріка та Гаррі є представниками закоханих з категорії 40+, їм 56 і 63 роки відповідно) почуваються ніяково: Гаррі випалює своє зізнання, а Еріка відбувається жартами. Їхній вік та становище запобігають щирості прояву їхньої любові один до одного:

(3) *Harry: Honey, no words can ever express my gratitude for taking me in and taking care of me and... Erica: Hey, your heart attack could be the best thing that ever happened to me.*

Harry: (kisses her quickly, even faster throws out) I love ya.

Erica: I love you too...if that's what you said. I don't know if it ends in 'ya' if it's an official I love you but...

Harry: (looks like he's in pain) You're not like anybody. Erica: Neither are you (10).

Прагматичний закоханий, на відміну від романтичного, розцінює кохання як угоду та не керується виключно почуттями. Його основною метою є ретельний аналіз усіх переваг та недоліків подальших стосунків. Представники цього типу раціонально підходять до зізнання у коханні або шлюбної пропозиції та не марнують часу із людиною, яка не задовольнить більшість критеріїв їхнього ідеального партнера. Така позиція з вербальної точки зору проявляється у підборі максимально точних виразів, що не залишають місця для непорозуміння. Прагматичний закоханий прагне утриматися від гіперболізації та намагається детально, логічно та послідовно пояснити причини та потенційні наслідки своєї поведінки. Яскравим прикладом такого типу стосунків є шлюбна пропозиція містера Коллінза своїй кузині Елізабет, у діалозі яких можна побачити більшість маркерів прагматичного зізнання в коханні:

(4) *"Almost as soon as I entered the house, I singled you out as the companion of my future life." [...] «My reasons for marrying are, first, that I think it a right thing for every clergyman in easy circumstances (like myself) to set the example of matrimony in his parish; secondly, that I am convinced that it will add very greatly to my happiness; and thirdly – which*

perhaps I ought to have mentioned earlier, that it is the particular advice and recommendation of the very noble lady whom I have the honour of calling patroness (2, p. 77).

Містер Коллінз не лише пояснює причини пропозиції, але й перераховує їх (*firstly, secondly, thirdly*), навіть послідовність викладення цих причин для нього важлива. Невербальній комунікації суб'єктів цього типу притаманні стриманість та скутість.

(5) *I want a wife: the sole helpmeet I can influence efficiently in life, and retain absolutely till death.» [...] God and nature intended you for a missionary's wife. It is not personal, but mental endowments they have given you: you are formed for labour, not for love. A missionary's wife you must — shall be. You shall be mine: I claim you — not for my pleasure, but for my Sovereign's service.» [...] "We must be married. I repeat it: there is no other way; and undoubtedly enough of love would follow upon marriage to render the union right even in your eyes.» (3, p. 344-345).*

Сент-Джон, не поступається містеру Коллінзу у розважливості, він буквально називає своє рішення одружитися із Джейн угодою (*otherwise the whole bargain is void*), а потім, використовуючи модальні дієслова *must* та *shall*, прислівник *undoubtedly* та фразу *there is no other way*, досить переконливо пояснює причини, з яких дівчина повинна стати його дружиною, і жодна них не має нічого спільного із романтичними почуттями. Маніакальний закоханий – суб'єкт, поведінка якого характеризується надзвичайно збудженим станом, мінливим настроєм та підвищеною соціальною активністю [12], а у контексті дискурсу закоханих це проявляється, коли адресант приголомшує суб'єкт кохання потужним вербальним та невербальним емоційним натиском з метою отримати владу над ним [7]. Маніакальний закоханий схильний до маніпуляції та шантажу, аби досягти нероздільної прихильності коханого чи коханої. У більшості випадків подібні відносини розцінюються як співзалежні та токсичні:

(7) *Emma: I can't live like this. I have to leave you. We have to get a divorce (crying).*

Dean: Yeah, but I'll die.

Emma: Oh, Dean (winces).

Dean: I'm sure you can't believe me (grabs her hand). You can't trust me. You should find someone new. But I'll die if you leave me (He jumps into the bathtub with her).

Emma: Dean, what are you doing? Dean! Get away!

Dean: Please forgive me. Don't leave me. Please. Beautiful Emma. I can't let you leave me. Stay with me (kisses her) (5).

Шлюб із Діном не задовольняє Емму, тож своє невідкладне бажання розлучитися жінка передає через модальне дієслово *have to*, яке вона повторює двічі. Чоловік маніпулює Еммою: він водночас визнає, що він її не вартий, і вмовляє її все ж його не кидати. У подібних ситуаціях має місце велика кон-

центрація проксемічних та кінесичних невербальних компонентів: маніакальний закоханий намагається наблизитися до партнера, торкнутися його, поцілувати тощо (*grabs her hand, jumps into the bathtub with her, kisses her*). Тактики шантажу, вмовляння та апеляції до почуття жалю також притаманні емоційним та властолюбним закоханим: Дін запевняє дівчину, що помре, якщо вона його покине, використовуючи умовні речення. Для обох комунікантів характерним є застосування заперечних імперативних речень: Дін вмовляє жінку залишитися, а вона наказує йому покинути її.

(8) *"Marry me, Tess. Please just marry me, and I swear I'll never do anything like this again. We could be together forever – we would be husband and wife. I know you're too good for me, and I know you deserve better, but now I know that you and I, we aren't like anyone else."*

"Look at us." I wave my hand weakly through the space between us. "Look at who I've become. I don't want this life anymore."

"No, no, no." He stands up and paces across the floor. "You do! Let me make it up to you," he begs, tugging at his hair with one hand.

"Hardin, please calm down."

"No! No!" His eyes search the room, and I know what he's going to do before he does it. That's why I'm not surprised when the small lamp goes flying across the room and shatters against the wall. "I can't be without you; I need you in my life. I need you in my life. I need. You. In my life," he chants.

"I can still be in your life. Just not like this."

"You're seriously suggesting we be friends?" he spits out venomously. [...] You don't mean that. You love me, Tessa." He looks into my eyes. "You have to. Don't you love me?" [...] "How will I survive without you?" He's crying now, right in front of my face, and I blink back my own tears and swallow the heavy lump of guilt in my throat. "I can't, I won't" (11, p. 143).

У наведеному прикладі вік пари, Хардін та Тессі, близько 20 років, на відміну від попереднього прикладу, у якому Дін та Емма належать до старшої вікової групи, але почуття схожі – Тесса так само розчарована життям (*I don't want this life anymore*), тоді як хлопець спочатку запевняє дівчину, що та варта кращого, а потім застосовує емоційний терор та шантажує Тессу, ставить риторичні питання (*How will I survive without you*), використовує імператив (*You have to*) та заперечні речення із модальними дієсловами (*can't, won't*). Хлопець також вдається до газлайтінгу (*You don't mean that. You love me, Tessa*) – одного із засобів емоційного контролю та маніпуляції, за якого один із суб'єктів навмисно ставить під сумнів сприйняття дійсності іншого та змушує прийняти свою викривлену реальність [6]. Експресивність невербальної комунікації Хардіна проявляється в його неадекватній, схильній до самокалічення поведінці: він нервово ходить по колу,

вириває на собі волосся, ридає, жбурляє лампу у стіну, інтонація його також сповнена ярості, він агресивно вимовляє окремі слова в реченні – усі ці дії націлені на виклик у дівчини почуття провини.

(9) *Adam: I just found out there's a French Film Festival in town and that made me think of you so I was wondering if you'd like to go to the opening night tomorrow night. Jane: Oh, that sounds so fun... (Jake rolls his eyes) Let me think, tomorrow's what?*

Jake: (desperate, whispers) Say you're busy. Agnes has a dinner thing tomorrow, I can come over (Jane hesitates.) Please.

Jane: Oh, um, you know, I'd really love to, but my son is coming home from college the next day and I have a bunch of things I have to do to get ready... (hates lying, Jake crosses to her, smiles) I'm so sorry.

Adam: No, don't worry. No problem. Maybe we can see something another night.

Jane: Absolutely. I would love that (Jake smiles appreciatively, crosses to Jane, hugs her) (6).

М'якша за змістом, але схожа на попередню за сенсом ситуація, в якій Джейк благає Джейн провести час із ним замість того, аби піти на побачення із чоловіком, який їй подобається. Дзвінок Адама радує Джейн (*that sounds so fun*), вона вагається та засмучується, коли Джейк змушує її брехати: він як вербальними (*imператив: say you're busy, please*), так і невербальними (*rolls his eyes, whispers*) засобами комунікації схиляє її до скасування зустрічі, а отримавши своє, схвально посміхається Джейн та обіймає її.

Для суб'єкта кохання-гри головною комунікативною ситуацією є флірт. Основною особливістю флірту є концепція *banter*, що означає швидкий обмін гумористичними репліками [30, с. 25]. Цей процес також порівнюють із матчем словесного пінг-понгу, за яким неймовірно цікаво спостерігати через швидкість чергування дотепних відповідей [25]. Назва кохання-гра вдало відображає процес флірту, оскільки з боку така взаємодія виглядає ніби суб'єкти жартують, кепкують один з одного, сміються разом та просто насолоджуються спілкуванням:

(10) *Ben: Wait, wait, wait. Hold up. You ride to school on a bicycle with a little basket on it?*

Margot: Yeah, what about it?

Ben: You just seem like you'd get dropped off on a Harley by some tatted-up boyfriend.

Margot: Nope. No Harley, no boyfriend.

Ben: Hmm. So, you're not like punk rock at all?

Margot: (laughs) Uh, you want to know what my summer job is? I'm working at Build-A-Bear in the mall. (Ben looks amused) We're open seven days a week. I wear a tiny apron and tell kids that a synthetic lump of stuffing loves them. You should come by.

Ben: Yeah. I want to see that (gives her a toothy smile) I'm there.

Margot: It's a date (instantly regrets it) I mean, it doesn't have to be, like, a "date" date. Sorry...

Ben: Uh... *I'd go on a date.*

Margot: Oh. Okay (*looks down smiling*) Cool. Then we'll go on a date.

Ben: Cool (*silently stare at each other for a long moment*)

Margot: Oh, well, as fun as it is *silently staring at each other, I've, uh, got to get back to the car* (1).

На початку процесу комунікації Бен завдяки жартам та флірту намагається дізнатися більше про Марго – їхній діалог включає такі кінесичні невербальні компоненти, як посмішка та сміх (*gives her a toothy smile, laughs, looks amused*), але зв'язок між ними тимчасово переривається, коли підліткова нерішучість Марго заважає їй належним чином відреагувати на те, що вона мимоволі ініціювала запрошення на побачення. Дівчина спочатку намагається перефразувати речення, а потім просить вибачення, хоча й не завинила, а коли Бен погоджується, між ними відбувається ще один незграбний момент (*silently stare at each other for a long moment*), а Марго визнає, що вона почувається незручно, про що також свідчать слова-наповнювачі пауз *uh, well, oh* та безпідставні повторення (*we'll go on a date*).

(11) "Come on. Maybe we're lucky and the chair will spot us. And I'll buy you an ice cream sandwich afterward."

"Will I be paying for this ice cream sandwich?" He sounded resigned now.

"Likely. Actually, scratch that, *you probably don't like ice cream anyway, because you don't enjoy anything that's good in life.*" She kept on walking, pensively chewing on her lower lip. "Maybe the cafeteria has some *raw broccoli*?"

"*I don't deserve this verbal abuse on top of the flu shot.*"

She *beamed*. "You're *such a trooper*. Even though the big bad needle is out to get you."

"You are a *smart-ass*." And yet, *he didn't resist* when she continued to pull him behind her (4, p. 116).

В уривку проілюстровано один зі способів застосування концепції *banter*: Олів кепкує з характеру Адама, використовуючи гіперболізацію (*you don't enjoy anything that's good in life*), вона вдається до сарказму (*Maybe the cafeteria has some raw broccoli*), він одразу ж знаходить дотепну відповідь (*I don't deserve this verbal abuse on top of the flu shot*), обидва використовують прізвиська та терміни, що за відсутності контексту флірту, можуть здатися образливими (*trooper, smart-ass*), а тим часом кінесичні та проксемічні невербальні засоби (*beamed, he didn't resist*) підтверджують наявність азарту та зацікавленості або навіть більш глибоких почуттів.

(12) Jane: (*answers the door all smiles*) Hey ...

Adam: (*very happy to see her*) Hey. *You look fantastic*.

Jane: *I'm feelin' a little fantastic*. [...]

Adam: (*enters, handing her the gift*) This is for you. [...]

Jane: *I can't believe you brought me a gift?! So nice! [...] Thank you!* (*Jane kisses Adam on the cheek just as he was moving and the kiss lands on his lips*). Sorry.

Adam: *I'm not*. (*Did he really say that? Then, he licks his lips*) *Wow, that cake is good* (*Jane laughs a little too hard*) (6).

Як і для представників закоханих вікової категорії «підлітки», суб'єктам 40+ притаманна певна невпевненість та незграбність, на відміну від закоханих від 40 до 20 років. Відповідь жінки на комплімент здається дивною, а вибачення після поцілунку має схожість із реакцією Марго на пропозицію сходити на побачення. І все ж Адам заграє із жінкою відкрито, що доводять як вербальні (*I'm not ma Wow, that cake is good*), так і невербальні (*licks his lips*) компоненти комунікації, хоча реакція Джейн частково не відповідає ситуації (*Jane laughs a little too hard*).

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Визначальною рисою романтичного типу закоханого є високий рівень емоційності – суб'єкти використовують емпатичні структури із допоміжним дієсловом у стверджувальних реченнях, вищий ступінь порівняння прикметників, прислівник *never* у поєднанні із часом *Present Perfect*, демінутиви, повторення, такі контактні та неконтактні кінесичні компоненти комунікації, як посмішка, обійми та поцілунок, просодичні компоненти у їхньому мовленні представлені пом'якшеними інтонаціями. Представники вікових категорій «підлітки» та закохані 40+ демонструють зазвичай розгубленість та невпевненість, що простежується як на вербальному рівні – численні вигуки, слова-наповнювачі пауз, повторення, так і в невербальних компонентах комунікації, які вони застосовують – неусвідомлені рухи, коливання в голосі, напружений вираз обличчя тощо. Дискурсивна поведінка прагматичного закоханого у передматримоніальному підтипі дискурсу характеризується послідовністю мовлення, застосуванні таких частин мови, як порядкові числівники та модальні дієслова, що надає комунікації офіційного стилю. Для цього типу закоханих характерною є скутість у використанні невербальних компонентів комунікації (помітна відсутність посмішок та обіймів, відсутність емоційності в інтонаціях). Маніакальний закоханий віддає перевагу тактиці шантажу, газлайтінгу та маніпуляції почуттями адресата. Вербальні компоненти в його арсеналі включають переважно імперативні та умовні речення, заперечення із модальними дієсловами та риторичні питання. Невербальна комунікація має диверсифікований характер – проксемічні компоненти максимального наближення до співрозмовника комбінуються з кінесичними компонентами фізичного утримання партнера або перешкоджання його рухам, активною жестикуляцією, насильними поцілунками та обіймами, а також пильни-

ми поглядами, посмішками та плачем. Просодичні компоненти підтримують загальну спрямованість комунікації – підвищений голос, крик, емоційний наголос на окремих словах. Тобто цей тип закоханого використовує широкий діапазон невербальних компонентів, адже кількість можливих цілей його маніпуляцій практично не є обмеженою. Для суб'єктів кохання-гри головним джерелом зацікавленості стає ігрова складова романтичних відносин. Типовою для такої комунікації є реалізація концепції *banter*, або доброзичливе кепкування, за якої суб'єкти намагаються якомога швидше знайти дотепну фразу у відповідь, ніби докладають зусиль, аби отримати перемогу у вдаваному змаганні. На вербальному рівні вони вдаються до іронії, сарказму, каламбуру, гіперболізації, використовують глузливі прізвиська, прізвиська та образливі або навіть нецензурні терміни при звертанні до партнера або для його характеристики. Вербальна поведінка таких закоханих часто є діаметрально протилежною їхнім справжнім почуттям (образи та насміхання зазвичай свідчать про зацікавленість). Невербальні компоненти комунікації суб'єктів кохання-гри та-

кож носять жартівливий характер (штовхання, кидання речами тощо). Представники цього типу закоханих також використовують такі кінесичні компоненти, як приховані та відкриті посмішки, поцілунки, обійми, ласкаві погляди тощо. Як і у випадку із романтичним типом закоханого, представники крайніх вікових груп цього типу відчують брак впевненості у собі. Підліткам характерні повторення, непослідовність мовлення, невпевнена інтонація, застосування слів-наповнювачів пауз, пильний погляд, а суб'єктам 40+ – скута або недоцільна вербальна та невербальна реакція на репліки співрозмовника.

Представлена у статті характеристика закоханих не є єдиною можливою, критерії та умови для дослідження вербальних та невербальних компонентів комунікації закоханих можуть бути розширені залежно від численних екстралінгвістичних факторів. Перспективним, на наш погляд, є аналіз інших типів дискурсу закоханих (дружнє кохання, еротичне кохання тощо), вивчення особливостей комунікації пар закоханих із великою різницею у віці або гендерної специфіки певного типу закоханих.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Барт, Р. (2006). *Фрагменти мови закоханого*. Львів. Незалежний культурологічний журнал «І».
2. Бацевич, Ф. С. (2009). *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ. Академія.
3. Безугла, Л. Р. (2009). Діалог, діалогічний текст та діалогічний дискурс. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*, 867(60), 6–11.
4. Бігарі, А. А. (2006). *Дискурс сучасної англомовної сім'ї*. (Дис. канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
5. Бровкіна, О. В. (2010). Комунікативна ситуація освідчення в коханні в англомовному матримоніальному дискурсі. *Мова і культура*, 13(138), 42–47.
6. Вертель, А. В. & Артеменко, А. С. (2020). *Абьюзінг і газлайтінг як різновиди психологічного насильства над жінками*. The 3rd International scientific and practical conference “Fundamental and applied research in the modern world”, 21-23 October, Boston, 238–241.
7. Гатальська, М. С. (2017). Система засобів мовленнєвої маніпуляції в любовному дискурсі та способи її відтворення українською мовою. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету*, 34, 186–191.
8. Ємельянова, О. В. (2005). До питання про типологічні особливості діалогічного дискурсу закоханих. *Вісник СумДУ*, 5 (77), 114–119.
9. Зимич Є. В. (2012). Невербальні аспекти інтерпретації маритального діалогічного дискурсу. *Наукові записки*, 29, 289–292.
10. Зимич, Є. В. (2011). Структурно-семантичні та прагматичні особливості маритального діалогічного дискурсу. (Дис. канд. філол. наук). *ХНУ імені В.Н. Каразіна*, Харків.
11. Мартинюк, А. П. (2015). Аргументація та сугестія як інструментальні стратегії дискурсу. *Мовні і концептуальні картини світу*, 55, 238–246.
12. Мартинюк, І. А. (2008). *Патопсихологія. Навчальний посібник*. Київ. Центр учбової літератури.
13. Огаркова, Г. А. (2005). Вербалізація концепту кохання в сучасній англійській мові: когнітивний та дискурсивний аспекти. (Дис. канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
14. Солощук, Л. В. (2006). *Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англомовному дискурсі*. Харків: Константа.
15. Солощук, Л. В. (2020). The Processes of Diversification of the Non-verbal Communicative Components in the Modern English Discourse. *Cognition, communication, discourse*, 21, 50–60. Відновлено з <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2020-21-04>
16. Солощук, Л. В. & Трач, Х. В. (2022). *Особливості взаємодії вербальних та невербальних компонентів комунікації у міжкультурному діалогічному родинному дискурсі*. The 11 th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science”, 22-24 June, Vancouver, 462–469.
17. Солощук, Л. В., & Чеботарьова, А. О. (2022). Особливості функціонування кінесичних засобів комунікації у англомовному казковому дискурсі. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*, 95, 60–69.

18. Фролова, І. Є. (2009). Дискурсивна стратегія як організуючий конститuent вербально-соціальної інтеракції. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*, 3, 242-249.
19. Фролова, І. Є. & Омецинська, О. (2018). Специфіка художнього дискурсу та його аспектів. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*, 87, 52-61.
20. Шевченко, І. С. & Морозова, О. І. (2005). Дискурс як мисленнєво-комунікативна діяльність. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*. Харків. Константа.
21. Acker, M., Davis, M. H. (1992). Intimacy, Passion and Commitment in Adult Romantic Relationships - a Test of the Triangular Theory of Love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 9(1), 21-50. Retrieved from DOI: [10.1177/0265407592091002](https://doi.org/10.1177/0265407592091002)
22. Ahmetoglu, G. & Swami, V. & Chamorro-Premuzic, T. (2010). The Relationship between Dimensions of Love, Personality and Relationship Length. *Archives of Sexual Behavior*, 39, 1181-1190. Retrieved from DOI: 10.1007/s10508-009-9515-5.
23. Carter, R. (2012). *Investigating English Discourse: Language, Literacy, Literature*. London. Routledge.
24. Clemente, M. & Gandoy-Crego, M. & Bugallo-Carrera, C. & Reig-Botella, A. & Gomez-Cantorna, C. (2020). Types of Love as a Function of Satisfaction and Age. *PsyCh Journal*, 9(3), 402-413.
25. Dynel, M. (2008). No Aggression, Only Teasing: The Pragmatics of Teasing and Banter. *Lodz papers in pragmatics*, 4(2), 241-261.
26. Flowerdew, J. (2012). *Discourse in English Language Education*. London. Routledge.
27. Gordon, C. (2012). Family Discourse. *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Malden: MA. Wiley-Blackwell. Retrieved from DOI: [10.1002/9781405198431.wbeal0410](https://doi.org/10.1002/9781405198431.wbeal0410).
28. Hendrick, C. & Hendrick, S. (1986). A Theory and Method of Love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50(2), 392-402. Retrieved from DOI: 10.1037/0022-3514.50.2.392.
29. Hendrick, S. & Hendrick, C. (1995). Gender Differences and Similarities in Sex and Love. *Personal Relationships*, 2, 55-65. Retrieved from DOI: 10.1111/j.1475-6811.1995.tb00077.x.
30. *Longman dictionary of contemporary English*. (2014). London. Pearson Education.
31. Paterson, L & Turner, G. (2020). Approaches to Discourses of Marriage. *Critical Discourse Studies*, 17(2), 133-137. Retrieved from DOI: 10.1080/17405904.2019.1657030.
32. Schiffrin, D. (1994). Approaches to Discourse. *Journal of Pragmatics*, 3(29), 355-359.
33. Sternberg, R. J. (1986). A Triangular Theory of Love. *Psychological Review*, 93, 119-135. Retrieved from DOI: 10.1037/0033-295X.93.2.119.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. ... lived the dream. Never Have I Ever. Screenplay by Fisher L. (2022). Retrieved from <https://sublikescript.com/series/Never-Have-I-Ever-10062292/season-3/episode-10-lived-the-dream> (Last accessed: 25.10.2022).
2. Austen, J. (2001). *Pride and Prejudice*. Peterborough. Broadview Press.
3. Bronte, C. (2006). *Jane Eyre*. London. Penguin Classics.
4. Hazelwood, A. (2022). *The Love Hypothesis*. London. Penguin Publishing Group.
5. How to Make an American Quilt. Screenplay by Anderson J. (1995). Retrieved from <http://www.script-o-rama.com/movie-scripts/h/how-to-make-an-american-quilt-script.html> (Last accessed: 25.10.2022).
6. It's Complicated. Screenplay by Meyers N. (2009). Retrieved from <https://imsdb.com/scripts/It's-Complicated.html> (Last accessed: 15.08.2022).
7. Lord, E. (2020). *Tweet Cute*. New York. Wednesday Books
8. Maugham W.S. (2001). *Theatre*. New York. Vintage.
9. Murder Mystery. Screenplay by Vanderbilt J. (2019). Retrieved from <https://sublikescript.com/movie/Murder-Mystery-1618434> (Last accessed: 14.10.2022).
10. Something's Gotta Give. Screenplay by Meyers N. (2003). Retrieved from <https://www.dailyscript.com/scripts/SomethingsGottaGive.pdf> (Last accessed: 17.08.2022).
11. Todd, A. (2015). *After Ever Happy*. New York. Gallery Books.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2022

Стаття рекомендована до друку 26.12.2022

Liudmyla Soloshchuk – PhD in Philology, Professor, Professor at the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: lsolo@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0003-2934-7721>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=0sKbFhMAAAAJ&hl=uk>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Lyudmila-Soloshchuk>

Anastasiia Tieniaieva – Second-year Graduate Student at the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods of School of Foreign Languages of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: ashadow3124@gmail.com

VERBAL AND NON-VERBAL ASPECTS OF THE LOVE STRATEGY IMPLEMENTATION IN MODERN ENGLISH DISCOURSE

The article focuses on the study of the functioning of verbal and non-verbal components of communication in the English-language marital discourse in communicative situations “first acquaintance”, “flirting”, “declaration of love” and “marriage proposal”. The aspects of communication of the subjects differ depending on the types of lovers that were identified on the basis of the illustrative material studied: these are representatives of romantic, pragmatic and manic types of lovers as well as subjects of ludus love. It has been established that romantic lovers are characterized by high expressiveness in the process of communication both at the verbal and non-verbal levels; the pragmatic type of lovers is characterized by a lack of creativity in expressing feelings of love, consistency of speech and formality in communication; a manic lover is prone to manipulation and emotional blackmail; the subjects of ludus love in the process of flirting resort to banter, jokes, puns, the use of nicknames, ironic expressions, as well as non-verbal components of communication to reduce the social distance in the relationship with the object of love. The article takes into account the influence of the age component on the communication of lovers in pre-matrimonial and matrimonial types of discourse as a result of comparing the characteristics of three age groups of lovers, namely, teenagers aged 13 to 19, adults aged 20 to 40 and lovers aged 40+. Common and distinctive characteristics of the use of verbal and non-verbal components of communication for the specified types of speakers have been clarified.

Keywords: *age component, marital discourse, matrimonial discourse, non-verbal component of communication, pre-matrimonial discourse, type of lover, verbal component of communication.*

REFERENCES

- Acker, M., Davis, M. H. (1992). Intimacy, Passion and Commitment in Adult Romantic Relationships - a Test of the Triangular Theory of Love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 9(1), 21–50. Retrieved from DOI: [10.1177/0265407592091002](https://doi.org/10.1177/0265407592091002)
- Ahmetoglu, G. & Swami, V. & Chamorro-Premuzic, T. (2010). The Relationship between Dimensions of Love, Personality and Relationship Length. *Archives of Sexual Behavior*, 39, 1181–1190. Retrieved from DOI: 10.1007/s10508-009-9515-5.
- Bart, R. (2006). *Frahmenty movy zakokhanoho* [Fragments of the language of a lover]. Lviv. Nezaleznyi kulturolohichniy zhurnal «I». (in Ukrainian)
- Batsevych, F. S. (2009). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky* [Fundamentals of communicative linguistics]. Kyiv: Akademiia Publ. (in Ukrainian)
- Bezuhla, L. R. (2009). Dialoh, dialohichniy tekst ta dialohichniy dyskurs [Dialogue, dialogic text and dialogic discourse]. *Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina [V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin]*, 867(60), 6–11. (in Ukrainian)
- Bihari, A. A. (2006). *Dyskurs suchasnoi anhlovnoi simi* (Dys. kand. filol. nauk) [Discourse of the modern English-speaking family (Philology PhD thesis)]. Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv. (in Ukrainian)
- Brovkina, O. V. (2010). Komunikatyvna sytuatsiia osvidchennia v kokhanni v anhlovnomu matrymonialnomu dyskursi [Communicative situation of declaration of love in English-language matrimonial discourse]. *Mova i kultura [Language and Culture]*, 13(138), 42–47. (in Ukrainian)
- Carter, R. (2012). *Investigating English Discourse: Language, Literacy, Literature*. London. Routledge.
- Clemente, M. & Gandoy-Crego, M. & Bugallo-Carrera, C. & Reig-Botella, A. & Gomez-Cantorna, C. (2020). Types of Love as a Function of Satisfaction and Age. *PsyCh Journal*, 9(3), 402–413.
- Dynel, M. (2008). No Aggression, Only Teasing: The Pragmatics of Teasing and Banter. *Lodz papers in pragmatics*, 4(2), 241–261.
- Flowerdew, J. (2012). *Discourse in English Language Education*. London. Routledge.
- Frolova, I. Ye. & Ometsynska, O. (2018). Spetsyfika khudozhnogo dyskursu ta yoho aspektiv [Specificity of artistic discourse and its aspects]. *Visnyk KhNU imeni VN Karazina [V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin]*, 87, 52–61. (in Ukrainian)
- Frolova, I. Ye. (2009). Dyskursyvna stratehiia yak orhanizuiuchy konstyuent verbalno-sotsialnoi interaktsii [Discursive strategy as an organizing constituent of verbal-social interaction]. *Linhvistyka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy [Linguistics of the 21st century: new research and prospects]*, 3, 242–249. (in Ukrainian)
- Gordon, C. (2012). Family Discourse. *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Malden: MA. Wiley-Blackwell. Retrieved from DOI:10.1002/9781405198431.wbeal0410.
- Hatalska, M. S. (2017). Systema zasobiv movlennievoi manipuliatsii v liubovnomu dyskursi ta sposoby yii vidtvorennia ukrainskoiu movoiu [System of means of speech manipulation in love discourse and methods of its reproduction in the Ukrainian

language]. *Naukovyi visnyk kafedry YuNESKO Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu [Scientific Bulletin of the UNESCO Department of Kyiv National Linguistic University]*, 34, 186–191. (in Ukrainian)

Hendrick, C. & Hendrick, S. (1986). A Theory and Method of Love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50(2), 392–402. Retrieved from DOI: [10.1037/0022-3514.50.2.392](https://doi.org/10.1037/0022-3514.50.2.392).

Hendrick, S. & Hendrick, C. (1995). Gender Differences and Similarities in Sex and Love. *Personal Relationships*, 2, 55–65. Retrieved from DOI: [10.1111/j.1475-6811.1995.tb00077.x](https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1995.tb00077.x),

Iemeljanova, O. V. (2005). Do pytannia pro typolohichni osoblyvosti dialohichnoho dyskursu zakokhanykh [On the issue of typological features of the dialogical discourse of lovers]. *Visnyk SumDU [Bulletin of Sumy State University]*, 5 (77), 114–119. (in Ukrainian)

Longman dictionary of contemporary English. (2014). London. Pearson Education.

Martyniuk, A. P. (2015). Arhumentatsiia ta suhestiia yak instrumentalni stratehii dyskursu [Argumentation and suggestion as instrumental strategies of discourse]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu [Linguistic and conceptual world view]*, 55, 238–246. (in Ukrainian)

Martyniuk, I. A. (2008). Patopsykholohiia. Navchalnyi posibnyk [Pathopsychology. Manual]. Kyiv. Tsentri uchbovoi literatury Publ. (in Ukrainian)

Oharkova, H. A. (2005). Verbalizatsiia kontseptu kokhannia v suchasni anhliskii movi: kohnityvnyi ta dyskursyvnyi aspekty (Dys. kand. filol. nauk) [Verbalization of the concept of love in modern English: cognitive and discursive aspects (Philology PhD thesis)]. Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv. (in Ukrainian)

Paterson, L. & Turner, G. (2020). Approaches to Discourses of Marriage. *Critical Discourse Studies*, 17(2), 133–137. Retrieved from DOI: [10.1080/17405904.2019.1657030](https://doi.org/10.1080/17405904.2019.1657030).

Schiffrin, D. (1994). Approaches to Discourse. *Journal of Pragmatics*, 3(29), 355–359.

Shevchenko, I. S. & Morozova, O. I. (2005). Dyskurs yak myslennievo-komunikatyvna diialnist [Discourse as a cognitive-communicative activity]. *Dyskurs yak kohnityvno-komunikatyvnyi fenomen [Discourse as a cognitive-communicative phenomenon]*. Kharkiv. Konstanta Publ. (in Ukrainian)

Soloshchuk, L. V. & Trach, Kh. V. (2022). Osoblyvosti vziaemodii verbalnykh ta neverbalnykh komponentiv komunikatsii u mizhkulturnomu dialohichnomu rodyynomu dyskursi [Characteristics of the interaction of verbal and non-verbal components of communication in intercultural family discourse]. *The 11 th International scientific and practical conference "Innovations and prospects of world science"*, 22-24 June, Vancouver, 462–469. (in Ukrainian)

Soloshchuk, L. V. (2006). *Verbalni i neverbalni komponenty komunikatsii v anhlo-movnomu dyskursi [Verbal and nonverbal components of communication in English language discourse]*. Kharkiv: Konstanta Publ. (in Ukrainian)

Soloshchuk, L. V. (2020). The Processes of Diversification of the Non-verbal Communicative Components in the Modern English Discourse. *Cognition, communication, discourse*, 21, 50–60. Retrieved from <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2020-21-04> (in Ukrainian)

Soloshchuk, L. V., & Chebotarova, A. O. (2022). Osoblyvosti funktsionuvannia kinesychnykh zasobiv komunikatsii u anhlo-movnomu kazkovomu dyskursi [Functional characteristics of kinesic communicative components in the English fairy-tale discourse]. *Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina [V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin]*, 95, 60–69. (in Ukrainian)

Sternberg, R. J. (1986). A Triangular Theory of Love. *Psychological Review*, 93, 119–135. Retrieved from DOI: [10.1037/0033-295X.93.2.119](https://doi.org/10.1037/0033-295X.93.2.119).

Vertel, A. V. & Artemenko, A. S. (2020). Abiuzinh i hazlaitinh yak riznovydy psykholohichnoho nasylstva nad zhinkamy [Abuse and gaslighting as types of psychological violence against women]. The 3rd International scientific and practical conference "Fundamental and applied research in the modern world", 21-23 October, Boston, 238–241. (in Ukrainian)

Zymych Ye. V. (2012). Neverbalni aspekty interpretatsii marytalnoho dialohichnoho dyskursu. *Naukovi zapysky [Non-verbal aspects of interpreting marital dialogue discourse]*, 29, 289–292. (in Ukrainian)

Zymych, Ye. V. (2011). Strukturno-semantychni ta prahmatychni osoblyvosti marytalnoho dialohichnoho dyskursu (Dys. kand. filol. nauk) [Structural-semantic and pragmatic features of marital dialogue discourse (Philology PhD thesis)]. KhNU imeni V.N. Karazina, Kharkiv. (in Ukrainian)

The article was received by the editors 23.09.2022

The article is recommended for printing 26.12.2022